

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtvte
Et Statv Religionis**

Qvo Quid Contineatvr, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

II. De quodam alio impedimento ex defectu originis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

nullus, vota non possunt obligare, quia accessorium sequitur principale; & quia voti obligatio non excedit intentionem volentis, ille autem non intendit se obligare ad seruandam castitatem, vel paupertatem, nisi in tali statu, in quo ab ipsa religione custodiretur & aleretur, neque intendit se obligare ad obediendum, nisi praelatis Societatis, qui etiam essent praelati sui, si autem ipse à Societate eiicitur, iam non habet praelatum aliquem Societatis, qui suus praelatus sit; ergo obligatio talium votorum nulla fuit; quia conditio tacite inclusa ex parte materiz non subsistit. Ratio verò alterius partis est, quia in contractu mutuo æqua debet esse vtriusque partis conditio; ergo si vna non manet obligata ad perseverandum in contractu, neque alia.

XXXI.

Dices, non esse in presenti parem conditionem vtriusque partis, quia religio bona fide, & per ignorantiam accepta; alter verò defraudat religionem. At hoc per accidens est, quid enim si receptus bona fide etiam processit? nam tunc etiam actus est inualidus; ergo tunc saltem erit æqua conditio, & libertas ex utraque parte. Quid etiam si deceptio fuit ex parte Prælati religionis, qui nouit impedimentum, & dissimulauit, cum alius, vel iuris, vel facti inuincibilem ignorantiam haberet; nunquid tenebitur religio eum postea retinere, si ipse velit, & dispensationem impetret? minime, quia vnus Prælati delictum non potest religionem obligare, & præsertim, quia nulla ibi interuenit actio, quæ talem potuerit obligationem inducere. Ergo idem dicendum est ex parte religiosi, quia ipse nullam aliam fecit obligatoriam actionem præter traditionem: illa autem non fuit acceptata; ergo non est vnde maneat obligatio ad perseverandum in ea voluntate, ex parte sua; quia reuera potius esset ad iterum se donandum, facta sua ipsius persona habili per dispensationem, nunquam autem ex donatione non acceptata, similis permanet obligatio, per se loquendo: neque ex matrimonio nullo manet per se obligatio ad iterum faciendum illud, ablato impedimento: Idem ergo est in presenti. Ex fraude autem vel dolo, si intercessit, poterit oriri obligatio ad restituendum religioni sumptus, vel nocumeta, si fortasse ob eam rem aliquid simile passa est, non tamen ad religionem profitendam. Et hæc sufficiunt de prædictis quinque impedimentis, de quibus, postquam hæc omnia scripseramus, ita Cōgreg. VII. generalis can. 26. sanxit; *Impedimenta quinque, que essentialia iuxta Congregationem vocat, irritantia sunt vota simplicia & quamcumque sequentem aliam professionem; quo fit ut qui illa tenent, in habiles, & incapaces ipso facto ad Societatem ingressum, & admissionem sint, &c.* Videri etiam hac de re potest decretum 41. & 43. eiusdem VII. Cōgreg.

CAPVT II.

De impedimento ex defectu originis, quousque viget in Societate.

I.

Supereff verò adnotandum, quod in quinta Cōgregatione generali Can. 3. additum est, nimirum defectum originis, qui est descensus per lineam aliquam ex genere Iudæorum, aut Saracenorum, quod impedimentum tamen primarium, seu (vt vocat) essentialia non sit instar præcedentium, vnde ad caput sequens absolute reuocari posset, quia tamen dicta congregatio eius rationem summo opere habendam voluit in admittendo, præsertim ad professionem, operæpretium existimaui tria circa ipsum explicare. Primum est, an licitum fuerit tale impedimentum poni; sed hæc questio generalior est; nam plura sunt huiusmodi statuta, tum in Ecclesiis cathedralibus, tum in collegiis, tum etiam in aliis religioni-

Num. licet
sit tale impe
dimentum
poni.

bus, de quibus omnibus idem queri potest, quod propriè spectat ad materiam, de acceptione personarum, & de beneficiis Ecclesiasticis; nam pro certo supponimus, tale statutum ex genere suo licitum esse, quia non in odium nationis, neque in solo respectu nobilitatis, aut ignobilitatis humane, sed in ratione aliqua ad commune bonum Ecclesiæ, & dei conseruationem pertinentem fundatur. Sufficiensque fundamentum est talia statuta per tot viros doctrina, & sanctitate illustres esse facta. Et, quod caput est, esse per plures Summos Pontifices approbata. In speciali verò hoc confirmat Caietan. tom. 1. opusc. in ult. respons. 6. quia receptio ad religionem prout terminatur ad has, vel illas personas non est debita, sed voluntaria religioni, & ideo libere potest statuere, vt cum tali conditione non admittantur.

Secundum dubium esse potest, an fuerit expeditum in tali religione, & tali tempore addere hoc impedimentum, quod ab ipsis fundatoribus positum non fuerat. Sed hæc questio prudentialis est; vnde, nec ad nos pertinet eam tractare, nec commodè fieri posset, nisi in medium afferendo omnes particulares circumstantias, quæ ad hoc impedimentum addendum Societatem mouere potuerunt, quod nimis esset prolixum, & à nostro instituto multis rationibus alienum. Certum ergo est, decursu temporum potuisse experimento cognosci, aliqua pericula vel incommoda religioni imminere ex consuetudine, & conuictu talium personarum; vel etiam ad bonum nomen totius religionis, vt posset apud seculares omnes habere exultationem conuenientem, ac necessariam ad suam ministeria, vt dicta Congregatio attigit, cum fructu exercenda, necessarium esse non admittere eos, qui hanc notam habent, ac proinde potuisse esse expeditum hoc impedimentum addere, licet in principio positum non fuerit, quia res humane non statim perfecte oriuntur, neque omnia incommoda statim cognoscuntur.

Num Congregatio generalis Societatis potuerit tale statutum condere?

Tertium dubium est, an potuerit Congregatio generalis Societatis tale impedimentum ponere? Quod in questione non vertissem, nisi quæstionem similem à Doctore Nauarro tractatam inuenissem in consil. 26. de regular quod incipit, *Orta sunt grana dubia*. vbi refert capitulum generale Minorum simile institutum fecisse, & inquit, an potuerit id facere, ac respondet, non potuisse: nec dubitat dicere errasse circa illud statutum, quamvis sine peccato, vel omnes, vel maiorem partem eorum Patrum, qui illi capitulo assuerunt, etiam si fuerint sanctissimi, & eruditissimi, vt ipse dicit Nauarrum sequitur Sanchez referens alios lib. 7. de matr. disput. 37. num. 30. Fundamentum est, quia tale statutum est contra ius canonicum; & nullus inferior Papa, potest condere statutum contra canonicum ius, iuxta ea, quæ notantur in cap. *Quid super his*. de maiori. & obedient. Maior probatur, quia iure communi omnes Christiani, non habentes impedimentum canonicum, sunt apti, vt recipi possint in religione approbata; sed hic defectus originis non est impedimentum canonicum, quia nec iure diuino, nec Ecclesiastico positum est, vel late ibi prosequitur, ergo, &c. Secundo argumentatur idem Nauarr. quia circa ea, quæ pertinent ad tria vota solemnia religionis, dispositio pertinet ad sololum Papam. Argumento cap. *cum ad monasterium*. de statu monachorum; ergo nullus inferior Papa potest disponere, vt professio hoc vel illo modo facienda fiat, vel etiam non liceat. Hanc verò opinionem leat, vel etiam non liceat. Hanc verò opinionem Emmanuel Rodericus to. 1. regul. quest. 4. 10. art. 1. ita

ita temperat, & sequitur, vt religio non possit quidem facere hoc statutum irritans professionem, vel receptionem talem: possit tamen prohibere illam bona intentione, & iustus de causis, quia impedimentum inhabilitans aliquos ad id, ad quod secundum ius canonicum habiles erant, summa auctoritate Pontificis effici debet.

IV. *Sententia affirmans.* Nihilominus contrariam sententiam certam existimo: & in nostro particulari casu indubitanter affirmo, potuisse Societatem talem constitutionem efficere, & impedimentum illud, vt substantiale, & irritans apponere. Et primo sumo argumentum ab auctoritate eorum Patrum, qui in illa congregatione interfuerunt, qui sine dubio erant, & multi, & doctissimi, & religiosissimi, quos neque contra propriam conscientiam egisse verisimile est, neque etiam contra debitam scientiam errasse: nam licet vt homines ignorantiam, & errorem habere potuerint, vt Nauarrus dicit, per se tamen credibile est, tot, ac tales homines illam non habuisse, praesertim in re pertinente ad proprium ius, propriamque actionem, & potestatem, de quo saltem dubitare, & interrogare debuissent. Accedit quod in conspectu Urbis, & Orbis, vidente, & tacente ipso Pontifice Summo, tale statutum conditum est, & executioni mandatum, & deinde inuolabiliter obseruatum. Secundo, id probat ex generali potestate concessa à Summis Pontificibus Societati, ad condendas particulares constitutiones libere & alicuique, quas ad eiusdem Societatis finem, & Christi Domini gloriam, & proximi utilitatem, conformes esse iudicauerit. Et in hactenus istas, quam in posterum facientes, iuxta locum, & tempus, ac rerum qualitatem mutare, alterare, seu in totum, cassare possit, & valeat, quae postquam mutata, alterata, aut de nouo condita fuerint, eo ipso Apostolica auctoritate confirmari censentur. Hae enim sunt verba Pauli III. in 1. bulla Confirmationis: & latius in 2. quae successores eius, praesertim Iulius III. & Greg. XIII. amplissime confirmarunt. Fortasse verò aliquis ex Nauarro supra, in quadam solutione ad quartum respondeat, Constitutiones intelligi confirmatas à Papa quatenus sunt licitae, & honestae, & non sunt contra ius commune, nec contra sacros Canones: hoc autem statutum non esse huiusmodi, quia licet per se, & ex obiecto non sit illicitum, illud condere sine debita potestate est illicitum. Sed hoc est petere principium, nam hoc est quod inquirimus, an scilicet hoc factum sit sine sufficienti potestate: ex dictis autem bullis colligimus non defuisse potestatem. Quia verò Nauar. in hoc vim facit, quod illa potestas non se extendit ad faciendam regulam sacris canonibus contrariam, qualem putat esse hanc constitutionem, ideo accurate hoc distinguendum est.

V. Vnde argumentor tertio, quia hoc statutum non ita est iuri communi aduersum, vt propterea censendum sit reservatum Pontifici potestati; ergo nulla ratio est, cur non potuerit à Generali Congregatione fieri. Consequentia euident est, ex argumento proxime facto, & ex fundamento Nauarri, & quia non potest alius coloratus titulus huius impotentiae excogitari. Antecedens verò declaratur ex quadam doctrina communi in materia de iure naturali, quam attigimus in libro 2. de legib. c. 14. Dicunt enim doctores dupliciter posse legem inferioris esse contra ius superioris: vno modo positivè, alio modo negativè tantum; seu vno modo contra ius prohibens, alio modo contra ius concedens, seu non auferens aliquid, vt v.g. stando in iure naturae, dicuntur omnia bona externa esse communia, quia auctor naturae ita illa concessit, nec diuisiones fecit; non tamen fieri prohibuit per hominum voluntates, & ideo proprietates rerum, seu dominiorum, licet dici possit negativè contra

ius naturae, quia per illud introducta non est, non tamen dici positivè contrariam, quia per illud non est prohibita. At verò propria auctoritate hominem in captiuitatem redigere, est contra ius positivum, quia libertas vnicuique data est, vt proprium bonum, quod violenter auferre ipsum ius naturae prohibet. In praesenti ergo statutum hoc dici potest contra ius commune negativè, non tamen contrariè: quia ius commune, & canonicum, non facit inhabiles ad religionem huiusmodi habentes defectum originis: Nullum est tamen ius canonicum quod praecipiat eos esse habiles ad omnem religionem, seu quod prohibeat eos excludi ab aliqua religione: nullum enim tale ius Nauar. asserit, neque opinor asserri posse. Statutum ergo positivè contrarium iuri communi non potest fieri per inferiorem Summo Pontifici, vt bene probat Nauar. Probabile etiam est generalem clausulam per quam datur potestas à Summo Pontifice ad condenda statuta, non extendi ad statuta positivè contraria iuri communi, quia iuri communi non derogatur per generalia verba, nisi id simpliciter necessarium sit, vt habeant convenientem effectum: est enim illa potestas quoad hoc odiosa, & ideo restringenda. At verò statutum, quod solum negativè est contrarium iuri communi, fieri potest per potestatem inferiorem Summo Pontifici; magis enim repugnat statutum valere contra ius naturale, quam contra humanum superioris praelati; ergo si statutum solum negativè contrarium, iuri naturali potest esse contrarium, multo magis negativè contrarium iuri canonico. Ratio verò à priori est, quia tale statutum non est contrarium voluntati Pontificis, nec legi eius: ergo ex illa contrarietate non est inualidum. Vnde in rigore illa non est contradictio, seu oppositio, sed additio, vel effectio alicuius moralis effectus, quem Pontifex lege sua facere noluisset, non prohibuit autem fieri ab habentibus potestatem. Ex quo à fortiori sequitur, sub generali potestate data à Papa ad condenda statuta, includi illa, quae cum aliis honesta sint, non sunt positivè contraria iuri communi, etiam negativè dicantur contraria, quatenus aliquid auferunt, vel irritant, quod ius commune non auferit, vel irritat, quia per hoc nihil derogatur iuri communi, nec talis potestas odiosa est, & ideo non est restringenda, sed potius amplianda, tamquam Principis beneficium.

VI. Primum ergo fundamentum Nauarri in numero 3. ex dictis manifestè solutum est. Secundum autem parui est momenti; nam licet solemnitas voti quoad illos effectus legales, in quibus ipsa consistit, sit de iure Pontificis, & non de particulari alicuius religionis, nihilominus particulares conditiones necessariae ad tale votum emittendum, possunt ab vnaquaque religione, iuxta modum sibi convenientem, sanciri, & in his aliquid addere, quod iure communi requisitum non sit; & nihilominus in tali religione sit necessarium ad professionis, vel receptionis valorem. Quod probat ad hominem, euidenti exemplo; nam iure communi solum est necessaria aetas 16. annorum ad faciendam validam professionem, & nihilominus potest aliqua religio statuere, vt in ea non fiat, vsque ad 18. vel 22. annum, & antea facta valida non sit, vt est communis sententia, quam praecedenti tractando de professione in genere probavi, quod inquit ipse Nauar. manifestè vt veram supponit, consil. 24. de regul. quod incipit, *Quinque quaestiones*, in q. 2. ratio verò reddi potest, quia licet status religiosus in genere, non postulet hanc, vel illam conditionem in his, qui ad illum recipiendi sunt, vt convenientem ad communem finem illius status: fieri tamen potest, vt ad finem illius status determinati ad tale institutum conditi illa moraliter expediat: ergo oportet, vt talis conditio, per aliquod ius statui possit.

possit; non potest autem hoc pertinere ad ius commune, quia illud (ut ipsum nomen præ se fert) commune est omnibus religionibus: ergo necesse est, ut in religione sit potestas ad tale ius proprium, & speciale condendum. Nec oportuit semper hanc potestatem in particulari à Pontifice postulari: nam si alia, quæ ad religionis regimen spectant, per generalem concessionem commissa sunt, cur non etiam hæc potestas? Accedit etiam alia ratio, quod nimirum potestas recipiendi in tali religione, & acceptandi professiones, & vota, per se primò est in tota hac religione; & ipsa potest ampliare, vel limitare potestatem suorum prælatorum, circa huiusmodi actum: ergo potest limitare hanc facultatem ad personas habentes, tales, vel tales condiciones, quas rationabiliter iudicat sibi convenientes, ita ut illa potestas ad alias personas non extendatur, sicut declarauimus posita esse in Societate quinque prima impedimenta iam explicata. Vnde etiam intelligi potest, quædam notanda differentia inter admissionem ad talem religionem, & ad beneficium Ecclesiasticum, ut canonicatum, &c. à quibus etiam videtur Nauar. sumere argumentum, quia Episcopi, vel Ecclesiæ particulares non possunt circa hoc simile impedimentum sine approbatione vel confirmatione Pontificis ponere. Est autem ratio diuersa, tum quia religio habet quasi antecedentem concessionem & confirmationem Apostolicam per generalem clausulam supra num. 4. allatam, quam alij, fortasse non habet, & quia citatus Sancius contentus esse videtur: tum maximè quia beneficia Ecclesiastica sunt veluti communia bona Ecclesiæ, quæ ex vi suæ institutionis communi quodam iure distribuenda sunt, & ita nemo potest excludi ab eorum participatione, nisi autoritate vniuersalis dispensatoris talium bonorum; in admissione autem ad religionem ipsa distribuit, seu communicat (ut sic dicam) quoddam bonum, sibi quodammodo proprium, scilicet, Societatem suam, seu vniõnem secum, & ideo talis boni communicatio ad ipsam specialiter pertinet, potest ergo illud communicare quibus sibi expediri iudicauerit, & non alijs. Denique si hæc receptio consideretur, ut contractus quidam inter religionem, & conuersum, etiam ex hoc capite liberum est religioni contrahere cum his conditionibus, & sine illis nolle, ut contractus validus sit. Vnde nihil etiam obstat, quod de impedimento canonico inhabilitante dicebatur, tum quia hæc personæ non sunt positivè habiles iure canonico, sed tantum negatiuè, id est, per illud non factæ inhabiles, & hoc modo ad addendum impedimentum præter ius canonicum, non semper est specialis potestas Pontificia necessaria, sed generalis concessio sufficit: tum maximè quia hoc impedimentum, non necesse est intelligi ex parte personæ recipiendæ, irritando illius consensum, ad quod fortè necessaria est maior potestas: sed hic sufficienter intelligitur ex parte religionis, quia ipsa non vult præbere consensum suum, sine quo talis contractus validus esse non potest.

CAPVT III.

Quæ probatio antecedere debeat, quæve conditiones seruandæ sint, ut aliquis conuenienter in Societatem recipiatur?

I. **P**OTEST hoc inquiri tam ex parte ingressuri, quam ex parte habentis potestatem admittendi illum; & quoad vtramque partem sufficienter prouisum est, in constitutionibus Societatis, in prædicto Examine c. 3. & 4. & in i. p. Const. cap. 3. & 4. vnde vnico verbo respondere possemus, si ea omnia seruentur,

quæ ibi præscribuntur, satisfactum iri interrogationi propositæ, quoad vtramque personam. Vtamen breuiter ostendamus, quàm sint illa, & antiquitati Ecclesiæ, & rationi consentanea, ea breuiter perstringemus, & primò declarabimus obligationem ex parte Societatis, & inde facile constabit quid de ipso petente admitti dicendum sit.

Prima Conclusio.

Primùm ergo, ut hæc receptio debeat fieri, diligenter curandum est, ut intelligatur, an persona habeat dotes naturæ, & gratiæ convenientes huic instituto, iuxta aliquem gradum eius tali personæ accommodatum, & consequenter an habeat plures, aut aliquos defectus, ex his, quæ in prædictis constitutionibus numerantur, & prædictas dotes excludunt, vel notabiliter minuunt. Tota hæc assertio per se consentanea rationi, quia nihil magis est debitum religioni, nec magis necessarium ad conseruationem eius, quàm ut hi, qui recipiuntur, apti, & idonei sint ad finem talis religionis, ut omnes antiqui Patres religionum docent; & præsertim Basil. cap. 10. regul. 10. ex fusiis disputatis, & regul. 94. & sequentibus, & regul. 107. & 112. ex breuioribus, & optimè Bonauent. in 4. p. opusculorum in expositione suæ regulæ. q. 10. per totam, ubi ostendit, neque ipsi religioni, neque Ecclesiæ Dei expedire, ut omnes admittantur, Omnes (inquit) possunt recipere non expedit nobis, neq. Ecclesiæ Christi: nobis non, quia variæ sunt conditiones hominum, qualitates, & mores. Hinc etiam Nicolaus III. in cap. Exis qui seminat. §. Verum quia. vers. si quoniam. de verb. signif. in 6. grauius commendat prælati Minorum, ne indifferenter omnes admittant ad ordinem, sed eos tantum, qui suffragantibus iustis rationibus, idoneitate, vel alijs circumstantiis, possint vtiliter esse ordini, sibi que per vitæ meritum, aliisque prof. ex præceptum. Similia habet Martinus V. in suis constitutionibus. cap. 2. Sicigitur B. Ignatius. i. p. Const. c. 1. §. 3. Plurimum refert (ait) ad diuinum seruicium conuenienter haberi d. lectum eorum qui admittuntur, & diligenter adhiberi, ut intelligatur, quæ eorum sint dotes, & virtutes. Vbi in declaratione lit. C. optimè dicit, ut patet si solius cooperari vocationi, & motioni d. min. curando ut eligatur in Societate numerus operis suorum vincti Christi Dominos, stri, ita diligenter considerare oportet, ne quis admittatur, nisi qui donis illis Dei præditus sit, quæ hoc institutum ad ipsius gloriam exigit. Et in ca. 2. & 3. magis in particulari dotes, condiciones necessarias, & viles describit, de quibus statim pauca dicemus. Et ca. 4. iterum subiungit. Nobis in Domino valde persua sumus ad hoc, ut diuina, & summa maiestas ministerio huius minime Societatis vti dignetur, multum refert, ut qui ad eam admittuntur non solum diu probentur, antequam in eius corpus coelegantur, verum etiam ut v. de nobis sint, antequam ad eam probationem admittantur. Ac eandem p. 10. §. 7. V. perperam (inquit) totius huius corporis bonus status conseruetur, immutetur plurimum quod in 1. 2. & 5. p. dictum est de i. b. & b. omnibus ad vstrum institutum ineptis, ut ne ad probationem quidem admittantur. In quibus verbis docere voluit B. Ignatius, non esse homines in Societate recipiendos, solum propter illam augendam, seu propagandam, quia bonum eius, non in personarum multitudine, sed probitate, & aptitudine ad ministeria consistit. Quod de religionibus omnibus mendicantibus prudenter admonuit Caiet. 2. 2. q. 138. a. 7. ad 1. Imò in simili id docuit Innocent. III. in c. cum sit. de ætat. & qual. dicens. Sanctus est paucis bonis, quàm multis malis habere ministros, quia si ceteros ceteros d. catum præbet, ambo in foueam dilabuntur. Loquitur a. de sacerdotibus, ad quos pertinet regimen animarum, quæ est (inquit) ars arrium. Vnde cum omnibus religionibus hæc animaduersio conueniat, maximè est in Societate necessaria, eo quod religio clericali sit, & ad

Discremen
inter admis-
sionem ad re-
ligionem, &
ad Ecclesia-
sticum be-
neficium.